

13/04/2017

[PDF DRUKUJ](#)

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Instytucja Zarządzająca PO IiŚ stworzyła mechanizm umożliwiający sygnalizowanie potencjalnych nieprawidłowości lub nadużyć w wykorzystaniu środków unijnych w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko. Wszelkie nieprawidłowości można zgłaszać za pośrednictwem adresu e-mail: naduzycia.POIS@mr.gov.pl lub specjalnego formularza ([link do dokumentu](#)). Przyjęte rozwiązanie sprzyjać będzie realizacji projektów w sposób etyczny, jawny i przejrzysty.

Co należy zgłaszać:

Podejrzenie nieprawidłowości, które dotyczą przedstawicieli instytucji wdrażających Program lub podmioty realizujące projekty (np. Beneficjenci).

Zasady, jakimi kierujemy się przy rozpatrywaniu przekazanych zgłoszeń

1. Każde zgłoszenie podlega ochronie przed udostępnieniem osobom nieuprawnionym. Informacje objęte zgłoszeniem, umożliwiające identyfikację osoby dokonującej zgłoszenie, będą chronione zarówno na etapie wyjaśniania sprawy, podczas prowadzenia ewentualnych działań zapobiegawczych, jak również w przyszłości i udostępniane wyłącznie uprawnionym urzędnikom oraz funkcjonariuszom odpowiednich służb.
2. Wszelkie zgłoszenia będą skrupulatnie rozpatrywane zgodnie z wewnętrznymi procedurami Instytucji Zarządzającej Programem Infrastruktura i Środowisko oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
3. W przypadku wyrażenia chęci pozostania anonimowym przez osobę dokonującą zgłoszenia za pośrednictwem poczty elektronicznej, dokonywana będzie pełna anonimizacja zgłoszenia (ze zgłoszenia usunięte zostaną dane osobowe zgłaszającego i inne cechy pozwalające na identyfikację jego tożsamości) przed jej ewentualnym przekazaniem w celu wyjaśnienia sprawy.
4. W przypadku zgłoszeń (głównie anonimowych), które będą niepełne i nie będzie możliwości uzupełnienia tych informacji, istnieje ryzyko, że takie Zgłoszenie nie będzie mogło zostać rozpatrzone.

Zbiór publikacji w zakresie nadużyć finansowych i korupcji dla Beneficjentów:

1. „Identyfikowanie przypadków konfliktu interesów w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych w ramach działań strukturalnych _ Praktyczny przewodnik dla kierowników" do pobrania [TUTAJ](#).

Opis:

Dokument opracowany przez grupę ekspertów z państw członkowskich koordynowaną przez dział D.2 OLAF - Zapobieganie Nadużyciom. Niniejszy przewodnik opracowano w ramach nowej procedury roboczej opartej na współpracy ekspertów z państw członkowskich, OLAF oraz dyrekcji generalnych Komisji odpowiedzialnych za działania strukturalne. Jego celem jest poprawa jakości rezultatów posiedzeń ad hoc Komitetu Doradczego ds. Koordynacji w zakresie Nadużyć Finansowych (COCOLAF) poprzez opracowanie praktycznej dokumentacji, którą państwa członkowskie i Komisja mogą wykorzystywać jako punkty odniesienia, narzędzia administracyjne, wytyczne lub pomoc w celu wzmocnienia swoich środków/strategii zwalczania nadużyć finansowych.

2. „Rekomendacje postępowania antykorupcyjnych przy udzielaniu zamówień publicznych” do pobrania [TUTAJ](#).

Opis:

Centralne Biuro Antykorupcyjne, realizując zadania nałożone przez ustawodawcę, zwraca uwagę na mogące pojawić się nieprawidłowości w wydatkowaniu środków publicznych w toku realizacji zakupu usług lub dostaw, a także procesów inwestycyjnych. Niniejsze rekomendacje mają na celu przybliżenie procesu udzielania zamówień publicznych oraz udzielenie wsparcia kierownikom jednostek zamawiających w prowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych poprzez wskazanie często pojawiających się nieprawidłowości oraz sposobów zapobiegania im. Opisane przykłady nieprawidłowości oraz sposoby zapobiegania mogą pozytywnie wpłynąć na realizację procesu udzielenia zamówienia publicznego, a tym samym znacznie zwiększyć szanse zamawiającego na zakończenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z pożądanym skutkiem.

3. „Świadomi nadużyć finansowych i korupcji - Podręcznik dla urzędników zajmujących się zamówieniami publicznymi” do pobrania [TUTAJ](#).

Opis:

Podręcznik został napisany z myślą o podniesieniu świadomości pracowników sektora publicznego i zachęceniu ich do uwrażliwienia się na potencjalne nadużycia w zarządzaniu inwestycjami publicznymi. W odróżnieniu od publikacji wydanej pierwotnie w 2011 r. przez Integrity Vice Presidency Banku Światowego, niniejsze opracowanie opiera się na doświadczeniach polskiego Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Banku Światowego, a jego celem jest podzielenie się doświadczeniami wynikającymi z działań obu instytucji w kierunku zapobiegania i wykrywania nieprawidłowości w obszarze zamówień publicznych.

4. „Wskazówki antykorupcyjne dla urzędników” do pobrania [TUTAJ](#).

Opis:

Wskazówki antykorupcyjne dla urzędników” zostały opracowane na podstawie doświadczeń funkcjonariuszy CBA zdobytych podczas prowadzonych szkoleń oraz uwag i sugestii zgłoszonych przez ich uczestników.

Pragmatyczny charakter poradnika ma pomóc urzędnikom w lepszym zrozumieniu tego, w którym momencie ich zachowanie może zostać potraktowane jako zdarzenie korupcyjne, jak uniknąć tego typu zdarzeń i w jaki sposób postępować w przypadku ich zaistnienia.

5. „Nota informacyjna COCOF dotycząca przesłanek nadużyć finansowych dla EFRR, EFS i FS” do pobrania [TUTAJ](#).

Opis:

Niniejszy dokument jest dokumentem roboczym przygotowanym przez służby Komisji. Na podstawie obowiązującego prawa wspólnotowego formułuje on wskazówki techniczne dla organów publicznych, praktyków, beneficjentów lub potencjalnych beneficjentów, a także innych jednostek biorących udział w monitorowaniu, kontroli lub realizacji polityki

spójności, które dotyczą interpretowania i stosowania zasad wspólnotowych w tym zakresie. Niniejszy dokument roboczy ma za zadanie przedstawić wyjaśnienia i interpretacje służb Komisji dotyczące wyżej wymienionych zasad w celu ułatwienia wdrażania programów operacyjnych i promowania dobrych praktyk.

6. „Konflikt interesów w polskiej administracji rządowej - prawo, praktyka, postawy urzędników" do pobrania [TUTAJ](#).

Opis:

Publikacja została wydana w ramach dwuletniego projektu „Społeczny monitoring konfliktu interesów", współfinansowanego przez Komisję Europejską, którego Fundacja im. Stefana Batorego jest partnerem od lipca 2013 roku. Celem projektu jest wzmocnienie roli i poprawa jakości polityk przeciwdziałających konfliktowi interesów w administracji publicznej. Publikacja stanowi raport z monitoringu, który miał posłużyć lepszemu zrozumieniu przeszkód we wprowadzaniu polityk przeciwdziałających konfliktowi interesów i zaproponowaniu sposobów przewyciężania tych trudności". Publikacja zawiera diagnozę stanu prawnego, opisuje sposoby przeciwdziałania i reagowania na sytuacje pojawienia się konfliktu interesów oraz rekomendacje dotyczące poprawy jakości i efektywności systemów przeciwdziałających występowaniu konfliktu interesów.

7. Broszura UOKiK "Zmowy przetargowe" do pobrania [TUTAJ](#).

Opis:

Publikacja przygotowana przez Urząd Ochrony konkurencji i Konsumenta, dogłębnie poruszająca problematykę zμών przetargowych. Jest to wydanie drugie / zaktualizowane w 2015 roku.

8. „Wytyczne OECD dotyczące zwalczania zμών przetargowych" do pobrania [TUTAJ](#).

Opis:

Wytyczne OECD dotyczące zwalczania zμών przetargowych zostały opracowane z myślą o wsparciu zamawiających w zakresie przeciwdziałania zmomom przetargowym. Wytyczne obejmują: omówienie najpopularniejszych formy zμών przetargowych, wskazują okoliczności sprzyjające zmomom przetargowym, sugerują sposoby zmniejszania ryzyka zmowy, proponują listę czynników wspomagających wykrycie zmowy przetargowej

9. Wykrywanie przerobionych dokumentów w dziedzinie działań strukturalnych - Praktyczny przewodnik dla instytucji zarządzających do pobrania [TUTAJ](#).

Opis:

Celem Podręcznika jest przedstawienie porad i wskazówek dotyczących wykrywania przerobionych dokumentów w kontekście operacji finansowanych z budżetu UE w ramach programów działań strukturalnych i polityki spójności. Skoncentrowano się w nim na takich kwestiach jak: aspekty prawne, sygnały ostrzegawcze, metody wykrywania. Przewodnik zawiera jedenastkę prawdziwych przypadków sfalszowanych dokumentów oraz wykaz baz danych, które mogą być przydatne do krzyżowej kontroli pewnych podstawowych informacji dotyczących zarejestrowanych przedsiębiorstw na całym świecie.

Przestępstwa przeciwko dokumentom

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kontroli Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) 2014-2020 Beneficjent zobowiązany jest do przestrzegania i stosowana między innymi Wytycznych Ministerstwa Rozwoju w zakresie postępowania z podejrzeniami nadużyć finansowych w ramach POIiŚ 2014-2020.

Aktualne podejście do zwalczania nadużyć finansowych wynika między innymi z analizy jaką przeprowadziła Instytucja Zarządzająca w oparciu o doświadczenia zebrane podczas wdrażania POIiŚ w poprzedniej perspektywie finansowej. Podstawowym założeniem nowego podejścia jest intensyfikacja profilaktyki i edukacji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych oraz udostępnienie narzędzi do informowania o potencjalnych nieprawidłowościach/nadużyciach.

W oparciu o doświadczenia poprzedniej perspektywy wyznaczono cztery najczęściej spotykane obszary nadużyć finansowych: 1. zmowy przetargowe 2. konflikt interesów 3. korupcja oraz 4. fałszerstwo dokumentów - opisane w sekcji 6.3.5 w/w Wytycznych.

Z rocznego raportu Europejskiego Urzędu do spraw Zwalczania Nadużyć Finansowych za rok 2015, wynika że najwięcej nieprawidłowości kraje członkowskie zgłosiły w ramach funduszy strukturalnych. W ubiegłym roku OLAF prowadził w Polsce 8 dochodzeń dotyczących nieprawidłowego wydatkowania środków wspólnotowych. W kolejnych latach można się spodziewać wzrostu liczby dochodzeń prowadzonych bezpośrednio w krajach członkowskich proporcjonalnie do rosnącej ilości informacji przekazywanej bezpośrednio do Komisji Europejskiej w ramach elektronicznego anonimowego systemu zgłaszania przypadków nadużyć.

W polskim porządku prawnym przestępstwa przeciwko dokumentom zostały umieszczone w rozdziale XXXIV art. od 270 do 277 kodeksu karnego. Szczególną uwagę należy również zwrócić na konstrukcje przepisu art. 17 ust 2 i 2a ustawy Prawo zamówień publicznych, w którym to przepisie ustawodawca wprost uprzedza o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia (...) co do braku lub istnieniu okoliczności do wyłączenia się z postępowania przetargowego.

Konsekwencje dla Beneficjentów

W przypadku podejrzenia wystąpienia nadużycia finansowego stanowiącego podejrzenie popełnienia przestępstwa Beneficjent ma obowiązek zawiadomienia o tym podejrzeniu prokuraturę. Centrum Unijnych Projektów Transportowych (CUPT) również, w trakcie wykonywania czynności kontrolnych (m.in. kontrola na miejscu, kontrola na dokumentach, weryfikacja wniosków o płatność), w sytuacji wykrycia podejrzenia wystąpienia przestępstwa przeciwko dokumentom, zgłasza ten fakt właściwym organom. Decyzja dotycząca wstrzymania wypłaty środków lub podjęcia innych środków zapobiegawczych jest podejmowana przez CUPT w każdym przypadku indywidualnie.

Biorąc pod uwagę powyższe, CUPT przypomina o obowiązku posiadania przez Beneficjentów realizujących inwestycje z POIiŚ 2014-2020 procedur wewnętrznych obejmujących w/w obszary w zakresie zapobiegania, wykrywania, ścigania i korygowania w przypadku podejrzenia wystąpienia nadużyć finansowych. Nadto należy zwrócić również uwagę, że w przypadku zaistnienia nieprawidłowości mającej charakter karny, jego niezgłoszenie przez funkcjonariusza publicznego może również skutkować odpowiedzialnością za celowe działanie lub zaniechanie. Dlatego też CUPT zaleca okresowe szkolenie pracowników w tym zakresie w celu podnoszenia świadomości i wiedzy.

Konkludując w przypadku podejrzenia wystąpienia przestępstwa Beneficjent powinien wysłać zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i równolegle poinformować CUPT o tym fakcie, jeśli wydatki dotyczą projektu współfinansowanego ze środków UE, a CUPT jest stroną umowy o dofinansowanie lub planuje się jej podpisanie.